

## Toxikologické informační středisko každoročně obdrží na 200 dotazů ohledně rtuti – otrava je ale vzácná

*Toxikologické informační středisko (TIS) pro Českou republiku funguje již po více než 50 let v nepřetržitém provozu na Klinice pracovního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Ročně toto pracoviště vyřizuje 17 tisíc telefonátů, z nichž se téměř 200 týká rtuti. Nejčastěji se probírá riziko otravy ve spojitosti s rozbitím rtuťového teploměru. K té však dochází velice vzácně a i samotná konzumace rtuti nemusí způsobit závažné zdravotní komplikace.*

Rtuť je těžký toxický kovový prvek. V běžném životě se s ní můžete setkat v podobě slitin (amalgámů) nebo náplní některých přístrojů, jako jsou staré teploměry či barometry. Vypařuje se už při pokojové teplotě a její výpary jsou jedovaté. Otrava rtutí se projevuje zánětem dásní, třesem, neklidem a převráceným režimem spánku. „Tyto otravy dokážeme úspěšně léčit pomocí chelátotvorných antidot (zejména unithiolu, DMPS). Dochází k nim však velmi vzácně, antidotum vydáváme přibližně dvakrát do roka,“ říká **prof. MUDr. Daniela Pelclová, CSc., z Kliniky pracovního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. LF UK.**

### Kdy bychom se měli rtuti obávat?

K otravě rtutí většinou dochází na pracovištích nebo při nehodách se zahřátou rtutí. Jde o kumulativní jed, který se z těla vylučuje velmi pomalu (polovina se vyloučí přibližně do 60 dní). „Pokud budeme každodenně vdechovat určité malé množství par, bude se rtuť v těle hromadit a po několika týdnech až měsících může vyvolat otravu s poškozením nervového systému, dásní a ledvin,“ upozorňuje **prof. Pelclová**. Takový případ může nastat, pokud po rozbití teploměru rtuť důkladně neuklidíte (například z koberce).

### Jak postupovat při úklidu rtuti z rozbitého teploměru

1. Použijte gumové rukavice, dobře místnost větrejte a nepouštějte do ní děti a zvířata.
2. Kontaminované místo nikdy nevysávejte vysavačem, nepoužívejte ani mop či smeták.
3. Kuličky rtuti sesbírejte pomocí lepící pásky, smetěte do uzavíratelné nádoby tvrdým papírem nebo je nasajte do plastové stříkačky.
4. Celé kontaminované místo prohlédněte, použijte i baterku.
5. K úklidu nepoužívejte čisticí prostředky obsahující chlór.
6. Po likvidaci rtuti místnost důkladně vyvětrejte.

Více informací najdete na adrese:

<http://www.tis-cz.cz/index.php/informace-pro-verejnost/rtut-z-teplomeru-likvidace>

#### Pro další informace:

Filip Brož, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, e-mail: [filip.broz@vfn.cz](mailto:filip.broz@vfn.cz), tel.: 607 082 521

Regina Rothová, AMI Communications, e-mail: [regina.rothova@amic.cz](mailto:regina.rothova@amic.cz), tel.: 724 012 629



### **Ani konzumace rtuti nepředstavuje hrozbu**

Nejčastější nehodou u dětí je požití lesklých kuliček rtuti nebo vzácně spolknutí amalgámové zubní výplně. „*Díky tomu, že tyto formy rtuti nejsou ve vodě rozpustné a ze zažívacího traktu se nevstřebají, není naštěstí požití rtuti z rozbitého teploměru nebezpečné,*“ vysvětluje **prof. Pelclová**. Přesvědčil se o tom i mladý muž, který se pokusil spáchat sebevraždu konzumací rtuti ze 4 teploměrů. Výsledkem však byly jen zažívací potíže. „*Ani s otravami organickými sloučeninami rtuti, kde zdrojem mohou být mořské ryby z kontaminovaných mořských oblastí, se v České republice nesetkáváme,*“ říká **prof. Pelclová**.

**Při pochybnostech lze souvislost zdravotních obtíží ověřit pomocí analýzy koncentrace rtuti v krvi (akutní otrava) nebo v moči (subakutní a chronická otrava) v Toxikologické laboratoři. V rámci akce „Léto bez rtuti“ nabízí laboratoř vyšetření za zvýhodněných podmínek. Pro více informací navštivte: [individualnipecce.vfn.cz/cs-CZ/novinky/leto-bez-rtuti](http://individualnipecce.vfn.cz/cs-CZ/novinky/leto-bez-rtuti)**

#### **Kontakt na Toxikologickou laboratoř:**

Mgr. Štěpánka Vlčková, CSc.: vedoucí Toxikologické laboratoře Kliniky pracovního lékařství VFN  
Na Bojišti 1, Praha 2  
Tel.: 224 964 635  
E-mail: [stepanka.vlckova@vfn.cz](mailto:stepanka.vlckova@vfn.cz)

---

*O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze*

[www.vfn.cz](http://www.vfn.cz)

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) představuje významné zdravotnické zařízení, patřící mezi největší nemocnice v ČR. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze poskytuje základní, specializovanou a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků.

Kromě poskytování zdravotní péče je VFN hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a současně jedním z nejvýznamnějších vědeckých pracovišť v oblasti léčebných a diagnostických metod v České republice. Nemocnice má nejdelší tradici akademické medicíny v ČR a od svého založení do současnosti je největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

#### **Pro další informace:**

Filip Brož, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, e-mail: [filip.broz@vfn.cz](mailto:filip.broz@vfn.cz), tel.: 607 082 521  
Regina Rothová, AMI Communications, e-mail: [regina.rothova@amic.cz](mailto:regina.rothova@amic.cz), tel.: 724 012 629